

Kwaliteitskader Kansengelijkheid en Inclusie voorschoolse educatie Arnhem 2024-2026

In de gemeente Arnhem staat de kwaliteit van de voorschoolse educatie hoog in het vaandel. Alle betrokkenen willen een aanbod van hoge kwaliteit neerzetten, waarmee kinderen met risico op achterstand uiteindelijk een sterke start kunnen maken in groep 3.

In samenwerking met Sardes heeft stichting PAS in opdracht van de gemeente een kwaliteitskader opgesteld. Dit kader is gebaseerd op het Onderzoekskader 2021 van de Inspectie van het Onderwijs, met enkele specifieke accenten voor de gemeente Arnhem. Het kader bevat acht inhoudelijke domeinen:

- A. Aanbod
- B. Zicht op ontwikkeling
- C. Pedagogisch handelen
- D. Educatief handelen
- E. (Extra) Ondersteuning
- F. Ouderbetrokkenheid
- G. Resultaten en kwaliteitszorg
- H. Doorgaande lijn

A. VVE-aanbod

Kern:

Het aanbod sluit aan op het niveau van de kinderen en stimuleert de verdere kindontwikkeling.

Aanbod
1. Biedt de locatie een integraal en samenhangend aanbod (vier ontwikkelingsgebieden)?
2. Sluit het aanbod aan op het niveau van de kinderen en stimuleert het de verdere kindontwikkeling? (passend aanbod)
3. Werken de pedagogisch medewerkers doelgericht aan de uitvoering van het aanbod?
4. Gebruiken de pedagogisch medewerkers spel- en leermaterialen (waaronder ook digitaal) in de groep die zijn afgestemd op de ontwikkelingsfasen van de peuters?
5. Richten de pedagogisch medewerkers de groepsruimte aantrekkelijk in, waarbij zij rekening houden met de ontwikkelingsfasen van de peuters?
6. Doen de spel- en leermaterialen en de inrichting recht aan de diversiteit onder de kinderen en hun ouders?

B. Zicht op ontwikkeling

Kern:

De locatie volgt de ontwikkeling van de peuters zodat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

Zicht op ontwikkeling
1. Verzamelt de locatie vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van de VVE-peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden?
2. Heeft de locatie zicht op de reden van indicatiestelling bij vve-kinderen?
3. Gebruikt de locatie een observatie-instrument om zicht te krijgen op het ontwikkelingsniveau van de VVE-peuters (voorsprong, op niveau, achterstand) op de verschillende ontwikkelingsgebieden?
4. Benut de locatie voor bovenstaande items ook de informatie van ouders?
5. Gebruikt de locatie deze (observatie)gegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie aanbieden, evalueren en bijstellen?
6. Gebeurt de afstemming van het educatieve aanbod zowel op individueel kindniveau als in groepjes?
7. Herkennen de pedagogisch medewerkers ontwikkelingsvoorsprong en bieden zij deze peuters een passend aanbod?

C. Pedagogisch handelen

Kern: *Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers stelt de peuters in staat tot spelend leren en ontwikkelen.*

Pedagogisch handelen
1. Zorgen de pedagogisch medewerkers voor een heldere, evenwichtige en zichtbare dagstructuur? (activiteiten, spelbegeleiding, routinemomenten)
2. Zorgen de pedagogisch medewerkers voor duidelijke regels en een betrouwbaar positief klimaat?
3. Leren de pedagogisch medewerkers de peuters sociale vaardigheden aan en tonen zij voorbeeldgedrag?
4. Bevorderen de pedagogisch medewerkers de zelfstandigheid en tonen zij respect voor de autonomie van het kind?
5. Stimuleren de pedagogisch medewerkers de interactie tussen peuters en pm'ers?
6. Stimuleren de pedagogisch medewerkers de interactie tussen peuters onderling?

D. Educatief handelen

Kern:

Het educatief handelen van de pedagogisch medewerkers stelt de peuters in staat tot spelend leren en ontwikkelen.

Educatief handelen
1. Stellen de pedagogisch medewerkers doelen die aansluiten bij de zone van naaste ontwikkeling van het kind?
2. Stemmen de pedagogisch medewerkers het aanbod af op de behoeften van groepjes en individuele peuters?
3. Ondersteunen pedagogisch medewerkers de taalontwikkeling op adequate wijze?
4. Taalaanbod: Maken de pedagogisch medewerkers gebruik van een uitdagend en ondersteunend taalaanbod, dat aansluit op het niveau van de peuters?
5. Taalaanbod: Stimuleren de pedagogisch medewerkers de peuters tot eigen taalproductie?
6. Taalaanbod: Lezen de pedagogisch medewerkers dagelijks voor op de groep en sluiten zij daarbij aan op de behoeften van de peuters?
7. Geven de pedagogisch medewerkers peuters inhoudelijk feedback op hun speel-leerproces? Bijvoorbeeld d.m.v. aanmoedigen, verwoorden, terugkijken, uitbreiden.
8. Gaan de pedagogisch medewerkers na of de kinderen de opdrachten begrijpen en worden de opdrachten waar nodig aangepast?

E. (Extra) Ondersteuning

Kern:

De peuters die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding.

(Extra) ondersteuning
1. Zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat elke peuter zich welkom en veilig voelt?
2. Stelt de locatie voor kinderen met een extra ondersteuningsvraag een passend aanbod samen dat is gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende peuter?
3. Zorgt de locatie voor externe zorg als zij zelf de gewenste zorg niet kan leveren? (denk bijvoorbeeld aan samenwerking met coach, logopedisten, specialistische zorg, jeugdverpleegkundige, jeugdconsulenten, enzovoort)
4. Werkt de locatie samen met ouders om te zorgen dat een kind een passend aanbod, ondersteuning en begeleiding krijgt, zowel op de locatie als thuis?

F. Ouderbetrokkenheid

Kern:

De locatie werkt samen met ouders en begeleidt ouders bij de ontwikkelingsstimulering van het kind.

Ouderbetrokkenheid
1. Ziet de locatie ouders als gelijkwaardige partners in het stimuleren van de kindontwikkeling en stemt zij haar ouderbeleid daar op af?
2. Werkt de locatie aan het leren kennen van (de leefwereld van) alle ouders en het opbouwen van een vertrouwensband met hen?
3. Communiceert de locatie met ouders op een wijze die aansluit bij hun (taal)mogelijkheden en behoeften? Denk daarbij aan: geschreven vs. mondelinge communicatie, gebruikmaking van andere talen of van tolken, gebruikmaking van foto's, filmpjes, picto's, enz.
4. Werken de pedagogisch medewerkers aan ouderbetrokkenheid op de groep? Denk daarbij aan: inloop, themabijeenkomsten, meekijkochtenden, educatieve uitjes samen met ouders.
5. Werken de pedagogisch medewerkers aan ontwikkelingsstimulering thuis, in het bijzonder gericht op de taalontwikkeling?
6. Bespreekt de locatie bij de start, gedurende de voorschoolperiode en bij vertrek van het kind met de ouders de ontwikkeling van de peuter?
7. Wordt deze ontwikkeling voor ouders in beeld gebracht op basis van geregistreerde bevindingen uit een kindvolgsysteem?
8. Zorgt de locatie samen met ouders voor een goede overgang van het kind naar de basisschool?

G. Resultaten en kwaliteitszorg

Kern:

De realisatie van de doelen wordt regelmatig en systematisch geëvalueerd en op basis daarvan wordt het aanbod aangepast.

Ontwikkelingsresultaten
1. Zijn er jaarlijkse evaluaties van het vve-aanbod?
2. Zijn er tussentijdse evaluaties (bijvoorbeeld van het thema)?
3. Is er een passend scholingsplan van deze locatie, dat is afgestemd met alle betrokkenen (pedagogisch medewerkers, locatiemanager, coach) ?
4. Is er sprake van borging van scholing en de bijbehorende kennis en vaardigheden?

5. Zijn er structureel vormen van intervisie / kennisgemeenschap?
6. Is er een duidelijke taakverdeling tussen coach en locatiemanager wat betreft bewaking en borging van de vve-kwaliteit op de groep?
7. Wordt effectief gebruik gemaakt van de ondersteuningsmogelijkheden van de vve-coach om de vve-kwaliteit te versterken?
8. Worden alle relevante vve-aspecten meegenomen bij de bewaking en borging van de kwaliteit van het aanbod?

H. Doorgaande lijn

Kern: *De voorschoolse en vroegschoolse locatie(s) werken samen aan een doorgaande lijn.*

Samenwerking
1. Wisselt de voorschoolse locatie informatie over doelgroepeuters uit met voorgaande kinderopvang en met basisscholen? Gebeurt dit met een warme overdracht?
2. Zijn er afspraken vastgelegd in het pedagogisch beleidsplan over aansluiting tussen de voorschoolse locatie en de school?
3. Zorgen de voorschoolse locatie en de school voor een doorgaande lijn in het aanbod?
4. Zorgen de voorschoolse locatie en de school voor een doorgaande lijn in de pedagogische en didactische aanpak?
5. Zorgen de voorschoolse locatie en de school voor een doorgaande lijn in de zorg en begeleiding?
6. Zorgen de voorschoolse locatie en de school voor een doorgaande lijn in het ouderbeleid en de communicatie met ouders (incl. taalgebruik)?
7. Zorgen de voorschoolse locatie en de school voor een doorgaande lijn in professionalisering en scholing?